

# Kokous 8.9.2014

## TUHA-viitearkkitehtuuriryhmän 1. kokous

**Aika:** Maanantai 8.9.2014 klo 10–12

**Paikka:** HY, Metsätalo, Sali 10 (os. Unioninkatu 40, Helsinki, 3. Krs)

**Etäyhteys:** <https://connect.funet.fi/rakettitutki/>

### Osallistujat:

- Mari Riipinen, Turun yliopisto (puheenjohtaja)
- Lotte Granberg-Haakana, Svenska handelshögskolan
- Hanna Honkamäkilä, Oulun yliopisto (etäyhteydellä)
- Matti Jordman, Taideyliopisto (etäyhteydellä)
- Anu Juslin, Tampereen teknillinen yliopisto
- Minna Liikala, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- Pekka Linna, CSC
- Markku Niemi, Helsingin yliopisto
- Hanna-Mari Puuska, CSC (sihteeri)
- Pirjo Rauhala, Tampereen yliopisto
- Maija Suhonen, Savonia-ammattikorkeakoulu
- Anne Sunikka, Aalto-yliopisto

### Asialista

#### Pöytäkirja(luonnos):

#### 1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden esittäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10. Kokouksen osallistujat esittäytyivät.

#### 2. OKM:n tavoitteet TUHA-viitearkkitehtuuryörylle

Ilmari Hyvönen (OKM) oli estynyt osallistumaan kokoukseen. Hanna-Mari Puuska kertoi OKM:n kokonaisarkkitehtuuryön organisoinnista korkeakoulujen opetuksen ja tutkimuksen osa-alueella ([kalvot](#)).

Työryhmä keskusteli arkkitehtuuryön organisoinnista. Kommentoitiin, että tietohallintolaki ei velvoita korkeakouluja, vaan se velvoittaa ainoastaan OKM:ää huolehtimaan kohdealueen kokonaisarkkitehtuurista. OKM resursoi korkeakoulujen opetuksen ja tutkimuksen osa-alueen arkkitehtuuryötä CSC:n kautta. Tavoitteena kuitenkin on, että työryhmän työ auttaa korkeakouluja niiden omien ja yhteisten prosessien tunnistamisessa sekä edistää yhteentoimivuutta. Kerrottiin, että OKM:n nimeämän tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän yhtenä tehtävänä on toimia korkeakoululaitoksen kokonaisarkkitehtuurin ohjausryhmänä, hyväksyä tietomallien laajennukset sekä hyväksyä arkkitehtuurit yhteisinä julkaistaviksi. Viitearkkitehtuurien ja tietomallien hallintamallit ja hyväksymisprosessit ovat kuitenkin vielä osittain kesken, ja tarvittavia muutoksia todennäköisesti tehdään työn aikana.

Kysyttiin tietomalli- ja viitearkkitehtuuryöryhmien rooleista ja päällekkäisyyksistä. Todettiin, että tietomallityöryhmän tehtävä on painottumassa tutkimushallinnon sanastotyöhön, joka on tietoarkkitehtuurin yksi osa. Viitearkkitehtuuryöryhmän on tarkoitus tarkastella tutkimuksen tuen ja hallinnon kohdealuetta laajemmin. Todettiin, että myös Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen (ATT) ryhmien kanssa on tiettyjä päällekkäisyyksiä, mutta näkökulma on hieman eri. Tavoitteena kuitenkin on tiivis tiedonkulku kaikkien ryhmien välillä.

Työryhmä toivoi kokonaiskuvausta alueella toimivista ryhmistä (mm. TUHAN, OKM:n ja ATT:n asettamat) ja niiden liitynnöistä. Selkeä kuvaus auttaisi ulkopuolisiakin hahmottamaan kenttää paremmin. Sovittiin, että CSC edistää kokonais kuvan tekemistä.

Sovittiin, että pyydetään OKM:n puheenvuoroa seuraavaan kokoukseen.

#### 3. Mitä on viitearkkitehtuuri?

Pekka Linna (CSC) esitteli. (Ks. [kalvot](#))

Työryhmä keskusteli aiheesta. Todettiin, että viitearkkitehtuuri on tavoitetilan kuvaus, joka on toimittaja- ja toteutusneutraali. Kommentoitiin, että arkkitehtuurin kuvaaminen on monimutkainen prosessi yhdenkin organisaation tasolla, mutta usean organisaation yhteinen vielä hankalampi. Esimerkiksi korkeakoulujen välisen tietojensiirron automatisointi edellyttää sopimista lukuisista asioista. Sopiminen on haasteellista siksikin, että organisaatioita ei voida käskää. Viitearkkitehtuuri ei ole luonteeltaan velvoittava, mutta se tarjotaan käyttöön (esim. OPI-viitearkkitehtuuri).

Todettiin, että opintohallinnon puolella kenttä ja lähtökohdat ovat selkeämmät, kun taas tutkimuksen puolella ne eivät ole yhtä yhdenmukaisia. Esimerkiksi tutkimusrahoittajat ovat usein suoraan yhteydessä tutkijaan, ja yliopistot yrittävät rakentaa niiden väliin tutkimuspalveluita. Pikku hiljaa kuitenkin tutkimuksen tuen ja hallinnon puolellakin ollaan tunnistamassa korkeakoulujen yhteisten sopimusten tuomia hyötyjä (esim. infrat). Myös tutkimushallinnon käsite on epäselvä, eikä sellaista välttämättä ole kaikissa korkeakouluissa. Ehdotettiin, että TUHAN koordinaatioryhmä voisi pohtia, mitä käsitteen alle kuuluu.

#### 4. Työryhmän työn tavoitteet

Työryhmä keskusteli työryhmän työn tavoitteista sekä tarvittavista toimenpiteistä ja aikataulusta niiden toteuttamiseksi.

Kommentoitiin, että tutkimuksen kehittämisen tulisi olla työn keskiössä ja pitäisi huolehtia siitä, että tutkimuksen tarpeet ovat työn keskiössä tietohallinnon kehittämisen sijaan.

Ehdotettiin, että aluksi voisi kartoittaa, onko korkeakouluissa linjattu tutkimuksen arkkitehtuuria. Kommentoitiin, että yksi kokonaisarkkitehtuurin keskeinen osa ovat palveluiden kartoittaminen – esimerkiksi palveluita, joita korkeakouluissa tällä hetkellä tutkijoille tarjotaan ja mitä toisalta vielä puuttuu.

Kerrottiin, että korkeakoulujen Systeemikyselyllä (osa BenchelT-kartoitusta) selvitetään vuosittain, mitä järjestelmiä korkeakouluilla on käytössä. Tutkimushallinnon järjestelmistä kysely on kuitenkin vielä hieman jäsentymätön.

Kommentoitiin, että tilannekartoituksen tekemiseen tarvittaisiin yhteinen jäsenitys asioista ja tarpeita tulisi priorisoida. Tietoa voidaan kerätä, kun on yhteinen käsitys, mihin ollaan vastaamassa. Ehdotettiin, että työryhmän työn eteneminen olisi tarvelähtöistä.

Mainittiin, että Kartturia voisi soveltuvien osin hyödyntää, ja pohtia sen avulla, mihin arkkitehtuurin osioihin keskitytään (esimerkiksi teknologia-arkkitehtuuri ei varmaankaan kuulu ryhmän skouppiin).

Sovittiin, että seuraava kokous järjestetään työpajaluonteisena, ja kartoitetaan pienemmissä ryhmissä, mihin tarpeisiin vastauksia halutaan ja mitä on hyödyllistä tehdä yhdessä. Kartturin excel-kuvauspohjista poimitaan osiot, joiden avulla kokonaisuuksia voidaan hahmottaa. Pohjatyöksi kukin työryhmän jäsen listaa pohjiin tarpeita omassa organisaatiossaan.

Mainittiin, että OKM:n tiedonkeruu ohjaa jo nyt tutkimustietojärjestelmien tietomalleja. Kommentoitiin, että yhteistä viitearkkitehtuuria tulisi jatkossa hyödyntää tietojärjestelmähankkeissa. Todettiin kuitenkin, että tämän työryhmän kohdealue kattaa tutkimuksen prosesseja ja palveluja laajemmin, ja tutkimustietojärjestelmiin kerättävät ja niistä raportoitavat tiedot muodostavat vain yhden osan kokonaisuudesta.

## 5. Kokouskäytännöistä ja työmuodoista sopiminen

### 5.1. Valitaan työryhmälle varapuheenjohtaja

Valittiin työryhmän varapuheenjohtajaksi Anne Sunikka.

### 5.2. Sovitaan kokouskäytännöistä (mm. varahenkilöt, kokouspaikat, etäosallistuminen)

Sovittiin, että kokoukset pidetään Helsingissä ja etäosallistuminen järjestetään tarvittaessa. Sovittiin, että jäsenet ilmoittavat varahenkilönsä nimen.

### 5.3. Sovitaan työmuodoista (mm. sähköpostilistat, työalustat, kokousmateriaalit)

Sovittiin, että kaikki työryhmän kokousmateriaalit ovat julkisia. Materiaalit ja työryhmän kokoonpano ne julkaistaan työryhmän confluence-alustalla: <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=42796061>. Ryhmälle on luotu myös sähköpostilista [tuha-viitearkkitehtuuri@postit.csc.fi](mailto:tuha-viitearkkitehtuuri@postit.csc.fi)

## 6. Muut asiat

- TUHA-verkostoa esitellään UNIFille marraskuussa.
- TUHA-verkoston työpaja järjestetään 14.1.2015. Työryhmä voi ehdottaa työpajoihin viitearkkitehtuurityön kannalta hyödyllisiä teemoja.

## 7. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin ~~28.10.2014 klo 10–13.~~ (Huom! sovitaan uusi aika)

## 8. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.